

Näringsdepartementet

Datum
2017-03-27

Ert dnr
N2017/00222/HL

Vårt dnr
2017/007

Angående Landsbygdskommitténs slutbetänkande ”För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd” (SOU 2017:1)

Näringslivets Regelnämnd, NNR har tagit del av det aktuella förslaget och önskar lämna följande synpunkter.

NNR stödjer kommitténs ambition om att åstadkomma en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder. En viktig del i detta är att en sådan politik säkerställer en positiv utveckling som är till nytta för hela samhället.

I betänkandet föreslås ett stort antal förslag däribland bl.a. ett näringslivspaket riktat till 23 kommuner i norra och mellersta Sverige. I de utpekade kommunerna har enligt kommittén företagen särskilt svårt att utvecklas på grund av långa avstånd och att de finns i glest befolkade arbetsmarknadsregioner. I paketet ingår dels landsbygdsgenerella åtgärder såsom en 100-procentig utbyggnad av digital infrastruktur, ökad tillgång till högre utbildning, omlokalisering av statliga jobb samt innovations- och exportfrämjande insatser. Kommittén anger också att den identifierat en möjlig finansiering på cirka 500 miljoner kronor och föreslår att dessa avsätts i ett riktat paket till de utpekade 23 kommunerna. Förslag som de lyfter fram för ytterligare utredning i denna del är ytterligare nedsättning av arbetsgivar- och egenavgifter och nedsättning av studielån.

NNR delar kommitténs konstaterande om att en väl fungerande kommunikation och fungerande transportsystem är av största vikt för att landsbygderna ska kunna utvecklas. NNR vill dock uppmärksamma på att riktade insatser och undantag kan leda till konkurrensnedvridningar som kan hämma näringslivets totala konkurrenskraft och tillväxt. Enligt NNR är det därför viktigt att generella åtgärder som kan stärka konkurrenskraften hos företag i hela Sverige, inklusive i landsbygderna, också utreds och övervägs.

Kommittén föreslår under avsnittet som diskuterar nationella mål och planer för transportpolitiken att de samhällsekonomiska analyserna bör vidgas och även utföras vid förändringar av bl.a. skatter och avgifter inom det transportpolitiska området. Kommittén lyfter i samma avsnitt fram det är viktigt att dessa kombineras med fördelningsanalyser för att se till att effekten blir så stor som möjligt av de skattemedel som satsas och att det verkligen är avsedda grupper eller områden som gynnas.

I avsnittet om konsekvenser av kommitténs förslag anges, trots uppmärksammande i tidigare kapitel om behovet av vidgade samhällsekonomiska analyser för det transportpolitiska området, att mängden av förslag och långsiktigheten i vissa av dessa gör att det inte är möjligt

att genomföra detaljerade konsekvensanalyser för alla förslag. Kommittén anger att deras bedömning är att förslagen samlade kan bidra till en utveckling som är till nytta för hela landet inte bara för landsbygderna.

Enligt NNR är det positivt att kommittén uppmärksammar behovet av vidgade samhällsekonomiska analyser vilket NNR anser bör vara en grund inom alla politikområden för att åstadkomma att syftet med ett förslag uppnås på ett kostnadseffektivt sätt. NNR finner dessvärre inte att kommittén presenterar vare sig konsekvensutredningar innehållande fakta och beräkningar för respektive förslag som presenteras eller någon sammantagen samhällsekonomisk analys. Enligt NNR finns det därmed inga belägg för den bedömning som kommittén gör att förslagen samlade kan bidra till en utveckling som är till nytta för hela landet inte bara för landsbygderna.

Kommittén konstaterar även i betänkandet att det finns många politikområden som påverkar förutsättningarna för näringslivet i landsbygderna. Det anges exempelvis att kommittén i sin dialog med olika aktörer runt om i landet blivit uppmärksam på exempel på regelhinder och målkonflikter som på olika sätt hämmar näringslivets tillväxt. Många har enligt kommittén beskrivit att dessa hinder och målkonflikter är en följd av en alltför begränsad kunskap om hur näringslivet fungerar i glesa strukturer, vilket påverkar politikutformningen och implementeringen av politiken. Som en lösning på detta föreslås av kommittén att ett forskningscentrum inrättas för bl.a. regional- och landsbygdsekonomisk forskning.

NNR delar till en del denna problembild men finner att alternativa lösningar behöver övervägas även här till det som föreslås. Genom åtgärder för regelförbättring på såväl nationell, regional och lokal nivå kan företagens kostnader till följd av regler minska vilket kan frigöra resurser för utveckling och tillväxt också för företag i landsbygderna. Det handlar på regional och lokal nivå också om att väga in och tillse behov från olika näringar. Det handlar också om effektivitet, kunskapsutbyte och samordning såväl inom som mellan olika kommuner och regioner kring tillsyn och tillämpning av regelverk men också om att de processer för handläggning som finns ska vara så effektiva som möjligt. I det senare finner NNR att kommitténs förslag om en servicegaranti vid myndighetsutövning riktat till små- och medelstora företag bör utredas närmare. NNR föreslår också att kommittén uppmärksammar behovet av att införa rutiner som innebär att kommunerna inte tar betalt för sin tillsyn förrän den är genomförd.

På nationell nivå är konsekvensutredningar av nya och ändrade förslag till regler ett viktigt verktyg för uppnå kostnadseffektiva och ändamålsenliga regler. Utvärderingar av regelverk som av företagen upplevs hindra deras tillväxt är ett annat viktigt verktyg. I alltför regelförbättringsarbete är en dialog med företag en förutsättning för att uppnå ett bra resultat. För att fånga upp hinder och målkonflikter som är en följd av en alltför begränsad kunskap om hur näringslivet fungerar i glesa strukturer rekommenderar NNR att samråd också genomförs med företag som verkar i sådana strukturer.

Enligt NNR bör ovanstående kompletteringar göras innan beslut fattas.

NÄRINGSLIVETS REGELNÄMND

Christina Fors